

Omsætningsbe- kendtgørelsen

Vejledning

2019

KONKURRENCE- OG FORBRUGERSTYRELSEN

10

Omsætningsbekendtgørelsen

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby
Tlf.: +45 41 71 50 00
E-mail: kfst@kfst.dk

Vejledningen er udarbejdet af
Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

2019

Indhold

Kapitel 1	
Indledning	4
Kapitel 2	
Omsætningsbegrebet - § 1	5
Kapitel 3	
Koncernomsætningen - § 2 og § 3	6
3.1 Hovedreglen.....	6
3.2 Koncernbegrebet.....	6
Kapitel 4	
Joint ventures - § 4	8
4.1 Joint venture som tilknyttet virksomhed.....	8
4.2 Joint venture som deltagende virksomhed.....	9
Kapitel 5	
Virksomhedssammenslutningers omsætning - § 5	11
Kapitel 6	
Finansielle virksomheders omsætning - § 6 og § 7	12
6.1 Forsikringsselskaber	12
6.2 Kreditinstitutter og andre finansielle virksomheder	12
Kapitel 7	
Stat, kommuner og regioners omsætning - § 8	14
7.1 Staten	14
7.2 Kommuner og regioner	14
Kapitel 8	
Omsætning i Danmark - § 9 og § 10	15

Kapitel 1

Indledning

Dette er en vejledning til bekendtgørelse nr. [afventer ny bekendtgørelse] om beregning af omsætning i konkurrenceloven (omsætningsbekendtgørelsen), der indeholder generelle regler om beregning af omsætning og markedsandele i konkurrencelovens § 7, stk. 1, og § 12, stk. 1.

Reglerne i omsætningsbekendtgørelsen anvendes, når det skal vurderes, om en fusion er anmeldelsespligtig, og om aftaler mv. på grund af de deltagende virksomheders markedsandele er omfattet af konkurrencelovens bagatelregel.

Omsætningen efter konkurrenceloven beregnes som overvejende hovedregel efter de samme regler som i fusionsforordningen,¹ og de danske regler fortolkes i vidt omfang i overensstemmelse med Europa-Kommissionens jurisdiktionsmeddelelse.² Der gælder dog særlige regler i Danmark med hensyn til beregning af finansielle virksomheders omsætning og statens omsætning (se vejledningens afsnit 6 og 7).

¹ Rådets forordning (EF) Nr. 139/2004 af 20. januar 2004 om kontrol med fusioner og virksomhedsovertagelser, (EUT L 24 af 29.1.2004).

² Kommissionens konsoliderede meddelelse om jurisdiktion efter Rådets forordning (EF) Nr. 139/2004 om kontrol med fusioner og virksomhedsovertagelser (2008/C 95/01).

Kapitel 2

Omsætningsbegrebet - § 1

Ved omsætning forstås som udgangspunkt nettoomsætningen i forbindelse med den ordinære drift. Beregningen skal ske med fradrag af merværdiafgift og andre skatter og afgifter, der er direkte forbundet med salget. Et eksempel herpå kan være indirekte skatter som fx afgifter på alkoholholdige drikkevarer eller cigaretter.

Med henblik på at sikre, at beregningen af omsætningen er baseret på de mest nøjagtige og pålidelige tal, opgøres omsætningen som udgangspunkt på grundlag af virksomhedernes senest reviderede årsregnskab for en 12-måneders periode, dvs. på helårsbasis. Under ekstraordinære omstændigheder kan andet regnskabsmateriale eller regnskabsmateriale fra en anden periode anvendes.³

Det er den samlede omsætning fra de deltagende virksomheder, der er relevant. Det omfatter som altovervejende hovedregel de deltagende virksomheders koncernomsætning. Hvad der nærmere forstås ved koncernomsætning fremgår af § 2 og § 3 (se vejledningens afsnit 3). Hvis en deltagende virksomhed har aktiviteter, der skal opgøres efter flere forskellige regler i denne bekendtgørelse, skal der foretages en separat opgørelse i medfør af hvert enkelt regelsæt og herefter foretages en sammenlægning.

Der skal foretages en justering, hvis der er sket permanente ændringer i virksomhedernes økonomiske realiteter, som ikke er afspejlet i de regnskaber, der lægges til grund for beregningen af omsætningen til brug for fastlæggelse af jurisdiktion.⁴ Da en virksomhed inden for perioden eller efter afslutning af det senest reviderede årsregnskab kan have afhændet en del af virksomheden eller et forretningsområde, skal der tages højde herfor. Tilsvarende gælder, hvis virksomheden i samme periode har erhvervet yderligere virksomhedsaktiviteter. Hvis afhændelsen eller nedlæggelsen er en betingelse for transaktionen, skal regnskaberne tillige justeres for den omsætning, der kan henføres til den del af virksomheden eller det forretningsområde, der afhændes eller nedlægges.

Der vil derimod normalt ikke blive justeret i regnskaberne med henblik på at tage faktorer i betragtning, der kun påvirker omsætningen midlertidigt. Fx vil der ikke blive taget hensyn til et fald i ordretilgangen eller en opbremsning i produktionen.⁵

For finansielle virksomheder og for stat, kommuner og regioner kan omsætning ikke beregnes og opgøres på samme måde som for andre virksomheder. Der gælder derfor særlige regler for finansielle virksomheder og for stat, kommuner og regioner (se vejledningens afsnit 6 og 7).

³ Jurisdiktionsmeddelelsens punkt 170.

⁴ De justeringer, der skal foretages, er nærmere beskrevet i jurisdiktionsmeddelelsens pkt. 172 og 173.

⁵ Jurisdiktionsmeddelelsen, pkt. 174.

Kapitel 3

Koncernomsætningen - § 2 og § 3

3.1 Hovedreglen

Med hensyn til beregning af omsætningen efter konkurrenceloven forstås ved ”deltagende virksomheder” de virksomheder, der deltager i en fusion, jf. § 12, stk. 1 og 5 samt § 12 a, stk. 1.

Af § 2 fremgår det, at en deltagende virksomheds omsætning også omfatter omsætningen i de virksomheder, som er tilknyttet den deltagende virksomhed.⁶ Det er således de deltagende virksomheders koncernomsætning, der er relevant.

Der skal dog ske fradrag for de deltagende virksomheders koncerninterne omsætning. Hvis sælger ikke længere er en del af samme koncern som målvirksomheden efter fusionen, vil sælger ikke være deltagende virksomhed i fusionen. I denne situation skal omsætningen mellem målvirksomheden og sælger betragtes som koncernekstern omsætning.

Det er også koncernomsætningen, der er relevant, når beregning af omsætningen sker efter de specielle regler, der gælder for finansielle virksomheder og for stat, kommuner og regioner i §§ 6-8.

Tilsvarende gælder, når der er tale om beregning af omsætningen for virksomhedssammenlutninger, fx brancheforeninger. Efter § 5 skal der til en virksomhedssammenslutnings omsætning medregnes – ikke bare selve sammenslutningens omsætning – men også medlemmernes omsætning. Dette inkluderer den enkelte medlemsvirksomheds koncernomsætning.

Når der er tale om en fusion, hvor der kun overtages en del af en virksomhed, tages der, jf. konkurrencelovens § 12, stk. 2, ved beregning af omsætningen for sælgerens vedkommende kun hensyn til den del af omsætningen, der vedrører de overtagne aktiver.⁷

3.2 Koncernbegrebet

I § 3 er det defineret, hvilke virksomheder der skal anses som *tilknyttede* virksomheder i relation til beregning af omsætning. En tilknyttet virksomhed udgør en del af en deltagende virksomheds koncern med den konsekvens, at virksomhedens omsætning skal medregnes ved opgørelse af den deltagende virksomheds omsætning.

De beføjelser, der er relevante for at afgøre, om en virksomhed udøver kontrol med en anden virksomhed, er nævnt i § 3, stk. 1 a-d. Der skal enten foreligge a) ejerskab over halvdelen af en virksomheds kapital eller aktiver, b) udøvelse af mere end halvdelen af stemmerettighederne, c) beføjelse til at udpege mere end halvdelen af fx bestyrelsesmedlemmerne eller d) beføjelse til at styre en virksomhed økonomiske eller driftsmæssige beslutninger. Hvis en deltagende virksomhed direkte eller indirekte har sådanne forbindelser med andre virksomheder, vil

⁶ Jurisdiktionsmeddelelsens pkt. 175.

⁷ Jurisdiktionsmeddelelsen, pkt. 136.

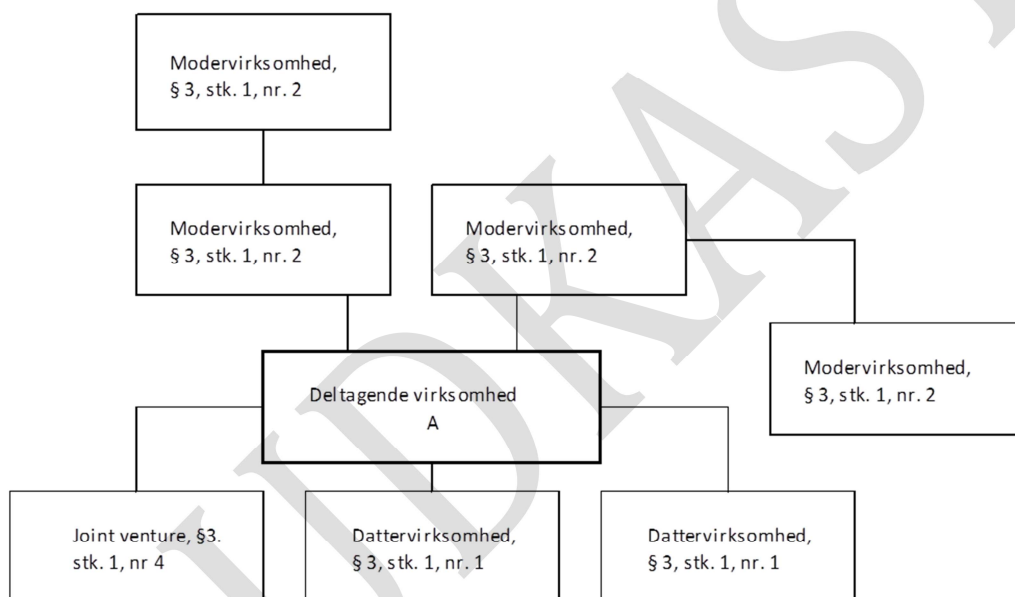
disse virksomheders samlede omsætning blive medregnet i den deltagende virksomheds omsætning.

Koncernbegrebet i omsætningsbekendtgørelsen er ligesom koncernbegrebet i fusionsforordningen baseret på formel kontrol. Omsætningsbekendtgørelsens koncernbegreb afviger fra det almindelige danske koncernbegreb i selskabsloven, hvor der lægges vægt på, hvorvidt der foreligger reel (bestemmende) indflydelse. Vurderingen af om der er tale om en tilknyttet virksomhed, er heller ikke synonymt med det fusionsretlige kontrolbegreb, jf. konkurrencelovens § 12 a, stk. 1. Det særlige koncernbegreb i omsætningsbekendtgørelsen skyldes behovet for klare og præcise kriterier for hvilke virksomheders omsætning, der skal tages i betragtning.⁸

Eksempel 1: Ikke-udtømmende oversigt over virksomheder, hvis omsætning der efter § 3, stk. 1, nr. 1-5 skal medregnes til den deltagende virksomhed (A's) omsætning

Til den deltagende virksomhed A's omsætning medregnes i dette tilfælde:

- A's dattervirksomheder
- A's modervirksomheder (og dennes modervirksomhed)
- A's søstervirksomhed
- A's del af et joint venture

⁸ Jurisdiktionsmeddelelsens punkt 184.

Kapitel 4

Joint ventures - § 4

§ 4 regulerer beregning af omsætning i relation til joint ventures, der også skal medregnes i den deltagende virksomheds koncernomsætning, jf. § 2. Der sondres i bestemmelsen ikke mellem selvstændigt fungerende joint ventures⁹ og ikke-selvstændigt fungerende joint ventures.

Også når det gælder joint ventures, skal der ske fradrag for den koncerninterne omsætning mellem joint venturet og den deltagende virksomhed samt tilknyttede virksomheder.

4.1 Joint venture som tilknyttet virksomhed

§ 4, stk. 1 fastsætter hvad der gælder i relation til beregning af omsætning, når et joint venture indgår som en tilknyttet virksomhed – fx hvor den deltagende virksomhed sammen med en eller flere tredjeparter udøver kontrol over joint venturet.

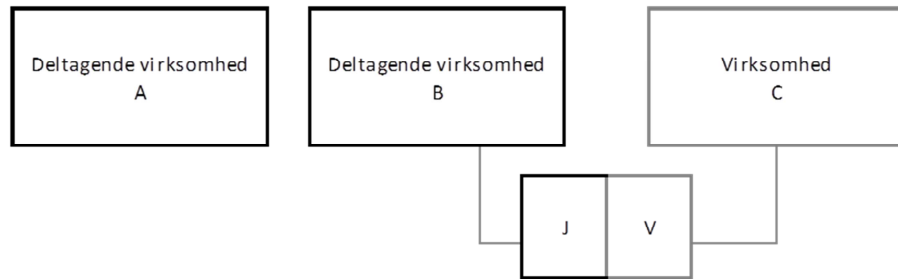
Det afgørende for om omsætningen i et joint venture skal medregnes til den deltagende virksomheds omsætning er, at den deltagende virksomhed, eller en af dennes tilknyttede virksomheder, udøver fælles kontrol med joint venturet.

Den del af et joint ventures omsætning, der skal medregnes, er omsætningen svarende til den andel, hvormed den deltagende virksomhed indgår i joint venturet, dvs. pr. capita. Hvis fx en deltagende virksomhed sammen med to andre virksomheder har del i den fælles kontrol med et joint venture, skal joint ventures omsætning medregnes i den deltagende virksomheds omsætning med en tredjedel. Det er således uden betydning, hvilken andel af aktier eller stemmerettigheder den deltagende virksomhed har i joint venturet.¹⁰

⁹ "Selvstændigt fungerende joint ventures" er nærmere forklaret i jurisdiktionsmeddelelsens punkt 91 f.

¹⁰ Jurisdiktionsmeddelelsen, pkt. 186 og 187.

Eksempel 2: Beregning af omsætning for en deltagende virksomhed, der sammen med én anden virksomhed udøver fælles kontrol med et joint venture

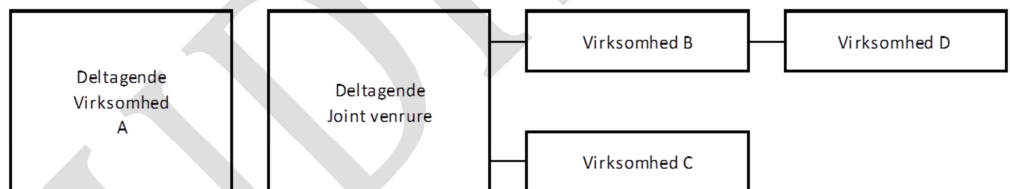
I denne situation er virksomhed A og virksomhed B deltagende virksomheder i fusionen. Til virksomhed B's omsætning skal også medregnes omsætningen fra den del af joint venture, hvorover B udøver fælles kontrol sammen med C. Da der er to kontrollerende virksomheder, skal halvdelen af joint ventures omsætning medregnes ved beregning af B's omsætning.

4.2 Joint venture som deltagende virksomhed

§ 4, stk. 2 fastsætter, hvad der gælder i relation til beregning af omsætningen, når et joint venture er en deltagende virksomhed. I denne situation skal selve det deltagende joint ventures omsætning medregnes, samtidig med at omsætningen fra alle de virksomheder, der udøver fælles kontrol med joint venture, skal medregnes.

Hvis en eller flere af de virksomheder, der udøver fælles kontrol med joint venture indgår i en koncern, skal også disse virksomhedens koncernomsætning regnes med.

Eksempel 3: Beregning af omsætning, når en af de deltagende virksomheder er et joint venture

I denne situation er virksomhed A og joint venture deltagende virksomheder. Da virksomhed B og virksomhed C udøver fælles kontrol med joint venture, skal begge deres omsætning medregnes. Endvidere indgår virksomhed B i en koncern med virksomhed D, og derfor skal også dennes omsætning medregnes.

Når der indtræder en ny (fælles)kontrollerende ejer i et joint venture, vil de deltagende virksomheder i fusionen være hvert af de moderselskaber, som har eller får del i kontrollen, dvs. både indtrædende og de eksisterende moderselskaber, der ikke udtræder, samt joint venture selv.¹¹ Da hvert moderselskab betragtes som en deltagende virksomhed, skal joint ventures

¹¹ Jurisdiktionsmeddelelsens punkt 143.

omsætning (eller en del heraf) ikke regnes med i moderselskabets omsætning. Det gælder tilsvarende, at da joint venturet betragtes som en deltagende virksomhed, skal moderselskabernes omsætning ikke regnes med i joint venturets omsætning.¹²

¹² Jurisdiktionsmeddelelsens punkt 188.

Kapitel 5

Virksomhedssammenslutningers omsætning - § 5

§ 5 fastsætter, hvordan omsætningen i en sammenslutning af virksomheder, fx en brancheforening, skal beregnes. Omsætningen i en virksomhedssammenslutning beregnes som den samlede omsætning for de virksomheder, der er en del af sammenslutningen (fx en brancheforenings medlemmer), med tillæg af foreningens egen omsætning.

Ved beregning af omsætningen for virksomhedssammenslutninger gælder det overordnede princip om, at det er koncernomsætningen, der er relevant.¹³ Omsætningen omfatter således også medlemsvirksomhedernes tilknyttede virksomheder og omsætningen i medlemsvirksomhedernes joint ventures.

Også i relation til virksomhedssammenslutninger skal der ske fradrag for de deltagende virksomheders interne omsætning. Den interne omsætning mellem medlemmerne af brancheforeningen og mellem brancheforeningen og dens medlemmer skal således ikke medregnes.

¹³ Jf. fx Konkurrenceankenævnets afgørelse af 13. august 2002, Dansk Musikforlæggerforening og Konkurrencestyrelsens afgørelse af 21. juni 2000, Kontrakt mellem RKI Kreditinformation A/S og Advokaternes Serviceselskab A/S, pkt 87.

Kapitel 6

Finansielle virksomheders omsætning - § 6 og § 7

For finansielle virksomheder (forsikringselskaber, kreditinstitutter og andre finansielle virksomheder) kan omsætning ikke beregnes på samme måde som for andre virksomheder. Derfor fastsætter omsætningsbekendtgørelsens § 6 og § 7 særlige regler herfor.

Beregningen af finansielle virksomheders omsætning sker efter principperne i Finanstilsynets regnskabsbekendtgørelser. For at understrege dette, findes der i både § 6 og § 7 en generel henvisning til de til enhver tid gældende regnskabsregler udstedt af Finanstilsynet. Disse regnskabsbekendtgørelser ændres årligt.

6.1 Forsikringselskaber

Ved beregning af forsikringselskabers omsætning skal der efter § 6, stk. 1, i stedet for omsætning tages udgangspunkt i værdien af de tegnede bruttopræmier. De tegnede bruttopræmier er summen af de modtagne præmier, og kan omfatte genforsikringspræmier, hvis selvkabet udøver genforsikringsvirksomhed. Bestemmelsen svarer til hvad der gælder efter fusionsforordningens artikel 5, stk. 3, litra b.¹⁴ Ved "forsikringselskab" forstås virksomheder omfattet af § 11 i lov om finansiel virksomhed.

Reglerne omfatter beregning af omsætning for både skadesforsikringselskaber og livsforsikringselskaber.

6.2 Kreditinstitutter og andre finansielle virksomheder

Ved beregning af kreditinstitutter og andre finansielle virksomheders omsætning skal der efter § 7, stk. 1, i stedet for omsætning tages udgangspunkt i summen af de indtægter, der er opregnet i bestemmelsen. "Kreditinstitutter" og "finansielle virksomheder" skal fortolkes i overensstemmelse med § 5, stk. 1, nr. 1 og 2, i lov om finansiel virksomhed.

§ 7, stk. 1, følger strukturen i fusionskontrolforordningens artikel 5, stk. 3, litra a, men ordlyden er affattet i størst mulig overensstemmelse med Finanstilsynets regnskabsregler.¹⁵ Grunden til, at formuleringerne fra de danske regnskabsregler anvendes i stedet for formuleringerne i fusionsforordningen, er, at de finansielle virksomheder anvender de danske regler ved aflæggelsen af deres årsregnskaber.

De indtægter, der skal tages udgangspunkt i ved beregning af kreditinstitutter og andre finansielle virksomheders omsætning, er efter § 7, stk. 1, nr. 1-5: Renteindtægter og rentelignende indtægter, udbytte af aktier m.v., gebyrer og provisionsindtægter, kursreguleringer af værdipapirer og valuta m.v. (positive) og andre driftsindtægter. For renteindtægters vedkommende er det brutto- og ikke nettorenteindtægterne, der lægges til grund.

¹⁴ Se tillige jurisdiktionsmeddelelsens punkt 214-216.

¹⁵ Ordlyden i posterne for beregning af finansielle virksomheders omsætning i fusionskontrolforordningens artikel 5, stk. 3, litra a og i den gældende regnskabsbekendtgørelse for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl. er stort set den samme.

For så vidt angår "andre driftsindtægter" (§ 7, stk. 1, nr. 5) skelner Finanstilsynets regnskabsregler med hensyn til denne post ikke mellem ordinære og ikke-ordinære indtægter. Det svarer til, hvad der gælder efter fusionsforordningen. Det er hensigten, at fx en ekstraordinær indtægt, der indgår i den finansielle virksomheds omsætning i det pågældende regnskabsår, også skal indgå, når virksomhedens omsætning beregnes i henhold til konkurrenceloven. En sådan indtægt kan have en betydning for vurderingen af virksomhedens position på markedet.¹⁶ Dette er på linje med Konkurrenceankenævnets praksis, jf. kendelse af 2. oktober 2007 i Lokalbanksagen.

UDKAST

¹⁶ Dette er på linje med Konkurrenceankenævnets praksis, jf. kendelse af 2. oktober 2007 i Lokalbanksagen.

Kapitel 7

Stat, kommuner og regioners omsætning - § 8

§ 8 fastsætter måden, hvorpå omsætningen opgøres for staten, kommuner og regioner. For disse kan omsætningen ikke beregnes på samme måde som for andre virksomheder.

7.1 Staten

For staten anvendes i stedet for omsætning de samlede bruttoudgifter til drift for det pågældende ministerområde for det seneste regnskabsår. De samlede bruttoudgifter til drift for det seneste regnskabsår fremgår af artsoversigten i statens regnskab under "driftsposter." Et ministeriums regnskabstal fremgår af finansloven og statens regnskab, som kan findes på Moderniseringsstyrelsens hjemmeside www.modst.dk.

For en offentligt ejet virksomhed eller et forvaltningsorgan medregnes omsætningen hos den offentlige ejer, idet der efter § 8, stk. 1, tages udgangspunkt i omsætningen for det pågældende ministerområde.

På dette punkt fraviger omsætningsbekendtgørelsen reglerne i fusionsforordningen, hvor det kun er omsætningen for den eller de virksomheder, der kontrolleres af samme forvaltningsorgan, som skal medregnes. Efter fusionsforordningen er det således, modsat de danske regler, afgørende for om en offentlig virksomheds omsætning skal medregnes, om virksomheden har en selvstændig beslutningsbeføjelse.¹⁷

7.2 Kommuner og regioner

I stedet for omsætning tages der for kommuner og regioner udgangspunkt i bruttoudgifter til drift og anlæg.

For et kommunalt forvaltningsorgan eller en kommunalt ejet virksomhed medregnes, jf. § 8, stk. 2, hele kommunens omsætning.

Opbygningen af kommunernes og regionernes budget og regnskabssystem er ens og kaldes "den autoriserede kontoplan." Bruttoudgifterne til drift og anlæg findes i hovedarterne 1-2 og 4 for både kommunerne og regionerne og svarer til lønninger, varekøb og tjenesteydelser m.v. De autoriserede kontoplaner findes på Social- og Indenrigsministeriets hjemmeside www.oim.dk

Reglerne om beregning af omsætning for kommuner finder tilsvarende anvendelse for kommunale fællesskaber. Hvis det kommunale fællesskab aflægger regnskab efter årsregnskabsloven, gælder de særlige regler for beregning af omsætning for kommuner dog ikke. Omsætningen skal i disse tilfælde opgøres efter omsætningsbekendtgørelsens almindelige regler for beregning af virksomheders omsætning.

¹⁷ Artikel 5, stk. 4 i fusionsforordningen og jurisdiktionsmeddelelsen, pkt. 192-194.

Kapitel 8

Omsætning i Danmark - § 9 og § 10

§ 9 fastsætter, hvad der forstås ved omsætningen i Danmark i relation til fusionstærsklerne i konkurrencelovens § 12, stk. 1. Der tages ved opgørelsen af en virksomheds omsætning i Danmark udgangspunkt i, hvor konkurrencen med andre leverandører om de pågældende varer og tjenesteydelser til kunder finder sted.¹⁸

For så vidt angår beregningen af kreditinstitutters og andre finansielle virksomheders omsætning, tages der udgangspunkt i placeringen af virksomhedens afdeling eller filial (ifald virksomheden har afdelinger i andre steder end Danmark). I overensstemmelse med fusionsforordningens artikel 5, stk. 3 a anses omsætningen at opstå i den filial eller afdeling, der modtager indtægten.¹⁹

For forsikringselskaber gælder, at omsætningen efter konkurrencelovens § 12, stk. 1, omfatter de bruttopræmier, der er indbetalt til den danske del af selskabet (ifald selskabet har afdelinger andre steder end i Danmark). Dette er i overensstemmelse med fusionsforordningens artikel 5, stk. 3 b.

¹⁸ For en nærmere uddybning heraf henvises til jurisdiktionsmeddelelsens punkt 195-202.

¹⁹ Jurisdiktionsmeddelelsens punkt 210.
